

Sametingets strategi for samiske språksentre

Vedtatt 12.06.2024
Sak 21/24

Sametinget ser at det er nødvendig å sikre de samiske språksentrene gode rammevilkår og stillinger slik at de kan ta et større ansvar for bevaring, utvikling og vitalisering av de samiske språkene. Sametingets hovedmål er å styrke og utvikle de samiske språkene. De samiske språkene skal ha en naturlig plass i samfunnet, og alle skal ha muligheten til å høre, se og bruke de samiske språkene på alle samfunnsområder.

De samiske språkene har ulike behov og utfordringer, og Sametinget tar et stort ansvar for å styrke samenes språkutviklingsmuligheter i alle områder. For styrking og utvikling av samisk språk, er det viktig at det finnes aktive lokalmiljøer. Et mangfold av språktiltak i lokalsamfunnene er grunnlaget for aktive språkmiljøer.

De samiske språksentre er en av hjørnesteinene i arbeidet med å bevare og utvikle de samiske språkene. Sentrene fyller en viktig oppgave og er en av Sametingets fremste samarbeidspartner for å utvikle, bevare og revitalisere språk i lokalsamfunnene.

Sametinget har som mål at de samiske språksentrene synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samiske språk og driver samisk språkopplæring gjennom språktiltak. For å nå disse målene legger Sametinget til rette for følgende innsatsområder:

- Språksentrenes samfunnsoppdrag
- Finansiering av språksentrene
- Faglig utvikling og kompetanseheving
- Språksentrene organisering og brukernes behov
- Utvidelse av virkeområdet og etablering av nye språksentre

Innsatsområde 1 - Språksentrenes samfunnsoppdrag

Mål:

- Definere språksentrenes hovedoppgaver og rolle i samfunnet, slik at det er avklart for språksentrene, lokalmiljøet, myndigheter og andre interesserte.

Utfordringer:

- De samiske språksentrene er relativt unike institusjoner, og det er behov for å klargjøre språksentrenes hovedoppgaver, samt hvilke forventninger Sametinget har til språksentrene.
- Sametinget har ingen ekstern etat som kan utvikle samiske språk og Sametingets språkpolitikk.

Strategier:

- Sametinget etablerer et samfunnsoppdrag for språksentrene:

De samiske språksentrenes samfunnsoppdrag er å bevare og utvikle samiske språk og arbeide for at flere lærer seg og bruker samisk. Språksentrenes virksomhet bidrar til å oppfylle Sametingets språkpolitikk.

Oppfølging av samfunnsoppdraget innebærer at:

- Språksentrenes hovedoppgave er å arrangere språkkurs og språkarenaer.
- Språksentrene kan også jobbe med lokalt tilpassede tiltak som fører til bevaring og utvikling av samiske språk.
- Sametinget kan inngå oppdragsavtale med språksentrene om å gjennomføre tiltak og prosjekter som bidrar til synliggjøring og styrking av samiske språk og til å løse utfordringer knyttet til samiske språk i samfunnet.

Innsatsområde 2 - Finansiering av språksentrene

Mål:

- Sikre at de samiske språksentrene har tilstrekkelig finansiering til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag, og være en sentral aktør i samisk voksenopplæring.

Utfordringer:

- De samiske språksentrene har ikke tilstrekkelig finansiering og ressurser til å dekke det samiske samfunnets behov og Sametingets mål.

Strategier:

- Arbeide for å øke grunntilskuddet til alle språksentrene slik at det muliggjør ansettelse i faste stillinger.
- Arbeide for å øke aktivitetstilskuddet til hvert enkelt språksenter.
- Arbeide for økte bevilgninger til språksentre som arbeider med mer enn ett samisk språk.
- Arbeide for å styrke andre aktørers finansiering av samiske språksentre.
- Sametinget vil forenkle godkjenningen av språksentrenes aktivitetsplaner og språksentrenes rapporteringer

Innsatsområde 3 - Faglig utvikling og kompetanseheving

Mål:

- Styrke språksentrenes kompetanse og faglige utvikling.

Utfordringer:

- Språksentrene etterlyser mulighet for kompetanseheving innen sine fagfelt og sitt arbeidsområde.

Strategier:

- Sametinget planlegger og gjennomfører årlige språksentertreff.
- Sametinget støtter opp om språksentrenes kompetanseheving og tar initiativ til kompetanseheving innen flere fagfelt.
- Initiere samarbeid mellom de samiske språksentrene og andre relevante instanser for å kunne gjennomføre samiske språkkurs utover språksentrenes primære dekningsområde.

Innsatsområde 4 – Språksentrenes organisering og brukernes behov

Mål:

- Brukernes behov er grunnlaget for språksenterets virksomhet.

Utfordringer:

- Det finnes ikke et system som i tilstrekkelig grad gir brukerne mulighet til å adressere sine behov overfor språksentrene.

Strategier:

- Basert på eierform og organisasjonsform skal samiske språksentre ha et styre, en styringsgruppe eller et lokalt samisk fagstyre med samiske brukere som tar hensyn til behovene i det samiske lokalsamfunnet. Språksentre som er integrert i samiske sentre og institusjoner og som allerede har samisk brukerstyring, er ikke forpliktet til å opprette flere styrever.

Innsatsområde 5 - Utvidelse av virkeområde og etablering av nye språksentre

Mål:

- Samiske språksentre som gir språktjenester til et bredere publikum.

Utfordringer:

- I flere områder etterspørres det språkkurs og språkarenaer hvor det ikke finnes noe språksenter som kan tilby dette for befolkningen.
- Det er behov for større samiske språkmiljøer som bevarer, styrker og utvikler samisk språk.

Strategier:

- Arbeide for at flere får språkmiljøer der de kan lære, bruke, bevare og styrke samisk språk.
- Sametinget finansierer det treårige etableringstilskuddet til språksentrene slik at det er mulig å etablere nye. Etter denne perioden er det mulig å søke om å få direktetilskudd over Sametingets budsjett.
- Sametingets søkerbaserte tilskuddsordning utvides til at eksisterende språksentre kan søke om toårig prosjekt til å finansiere utvidelse av sin virksomhet og sitt virkeområde. Etter denne perioden er det mulig å søke om å få økt grunntilskudd over Sametingets budsjett.

Sametingets vil følge opp Sametingets strategi for samiske språksentre over Sametingets årlige budsjett.